HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

8 noiembrie 2012*

„Recurs — Acțiune în despăgubire — Respingerea unei oferte prezentate în cadrul unei proceduri de cerere de ofertă a Uniunii — Termen de prescripție — Punct de plecare — Aplicarea termenului pentru considerente de distanță”

În cauza C-469/11 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție, introdus la 5 septembrie 2011,

Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE, cu sediul în Atena (Grecia), reprezentată de N. Korogiannakis, dikigoros,

recurentă,

cealaltă parte din procedură fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de E. Manhaeve și de M. Wilderspin, în calitate de agenți,

pârâtă în primă instanță,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din doamna R. Silva de Lapuerta, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a treia, domnii K. Lenaerts, G. Arestis, J. Malenovský și T. von Danwitz (raportor), judecători,

avocat general: domnul Y. Bot,

grefier: doamna L. Hewlett, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 12 iulie 2012,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin recursul formulat, Evropäiki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE (denumită în continuare „Evropaïki Dynamiki”) solicită anularea Ordonanței Tribunalului Uniunii Europene din 22 iunie 2011, Evropäiki Dynamiki/Comisia (T-409/09, Rep.,

* Limba de procedură: engleza.

p. II-3765, denumită în continuare „ordonanța atacată”), prin care Tribunalul a respins acțiunea sa privind repararea prejudiciului pe care susține că l-a suferit din cauza respingerii unei oferte prezentate în cadrul unei proceduri de cerere de ofertă.

Cadrul juridic

Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene

2 Articolul 46 alineatul (1) din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, aplicabil în procedura în fața Tribunalului în temeiul articolului 53 primul paragraf din statutul menționat, prevede, în versiunea aplicabilă la momentul introducerii cererii:

„Acțiunile formulate împotriva Uniunii în materie de răspundere extracontractuală se prescriu după cinci ani de la producerea faptului care a stat la baza lor. Prescripția este întreruptă fie prin cerere de chemare în judecată în fața Curții de Justiție, fie prin cererea prealabilă pe care partea prejudiciată o poate adresa instituției competente a Uniunii. În acest ultim caz, cererea trebuie înaintată în termenul de două luni prevăzut la articolul 263 [TFUE]; dacă este cazul, se aplică dispozițiile articolului 265 al doilea paragraf [TFUE].”

Regulamentul de procedură al Tribunalului

3 Articolul 102 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului prevede:

„Termenele procedurale se prelungesc pentru considerente de distanță, în mod invariabil, cu zece zile.”

Situația de fapt

4 Evropaïki Dynamiki a răspuns, în luna mai 2004, unei cereri de ofertă a Comisiei Europene.

5 La 15 septembrie 2004, Evropaïki Dynamiki a primit o scrisoare din partea Comisiei, datată în aceeași zi, prin care aceasta o informa că oferta sa nu fusese reținută, precizând că motivele acestei respingeri priveau alcătuirea și stabilitatea echipei, procedurile propuse pentru transferul de cunoștințe la finalizarea proiectului, precum și faptul că oferta nu prezenta cel mai bun raport calitate/preț. Scrisoarea arăta deopotrivă că Evropaïki Dynamiki putea solicita în scris informații suplimentare privind motivele respingerii ofertei sale.

6 Prin scrisoarea din 22 octombrie 2004, Comisia, la cererea Evropaïki Dynamiki, a furnizat unele informații suplimentare privind evaluarea ofertei sale.

7 Evropaïki Dynamiki a introdus o acțiune la Tribunal solicitând anularea Deciziei Comisiei din 15 septembrie 2004, cuprinsă în scrisoarea Comisiei din aceeași dată, de respingere a ofertei sale și de atribuire a contractului ofertantului reținut în cadrul procedurii de cerere de ofertă. Prin Hotărârea din 10 septembrie 2008, Evropaïki Dynamiki/Comisia (T-465/04), Tribunalul a anulat această decizie pentru nemotivare. Acesta a considerat că decizia menționată, precum și în special scrisorile ulterioare nu permiteau să reiasă cu claritate motivele respingerii ofertei prezentate de Evropaïki Dynamiki.

Procedura în fața Tribunalului

8 La 25 septembrie 2009, Evropaïki Dynamiki a introdus o acțiune la Tribunal, prin fax, prin care solicita repararea prejudiciului pe care susține că l-a suferit din cauza respingerii ilegale a ofertei sale constând în profitul brut pe care ar fi putut să îl obțină din contract în cazul în care acesta i-ar fi fost atribuit. În plus, aceasta a solicitat o despăgubire pentru pierderea șansei, întrucât ar fi suferit un prejudiciu din cauza pierderii oportunității atât de a executa contractul în cauză, cât și de a-i fi atribuite alte contracte, în special contractul atribuit ofertantului care a câștigat primul contract.

9 Coletele conținând originalul semnat al cererii introductive, precum și copiile sale și anexele la aceasta au fost expediate la 3 octombrie 2009 prin intermediul unui serviciu de curierat.

10 La 5 octombrie 2009, grefa Tribunalului a avertizat avocatul Evropaïki Dynamiki că plicul conținând originalul nu ajunsese încă. O copie a documentelor lipsă și un nou original semnat al cererii au fost depuse la grefă în aceeași zi.

11 La 16 noiembrie 2009, grefa Tribunalului a informat Evropaïki Dynamiki că noul original al cererii, depus la 5 octombrie 2009, era diferit de copia acesteia primită prin fax la 25 septembrie 2009. În temeiul articolului 43 alineatul (6) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, data de 5 octombrie 2009 a fost reținută drept dată de introducere a acțiunii.

12 Ulterior, Evropaïki Dynamiki a prezentat în două scrisori motivele pentru care originalul cererii nu ajunsese în termen, precum și circumstanțele pierderii plicului de către societatea căreia îi încredințase serviciul de curierat. În plus, Evropaïki Dynamiki solicita Tribunalului recunoașterea existenței, în speță, a unui caz de forță majoră și considerarea datei de depunere a originalului cererii ca fiind 25 septembrie 2009, iar nu 5 octombrie 2009.

13 În luna decembrie 2009, Evropaïki Dynamiki a fost informată de societatea de curierat la care apelase că respectivul colet lipsă nu fusese găsit.

14 Comisia a ridicat în fața Tribunalului o excepție de inadmisibilitate în temeiul articolului 114 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, susținând că cererea de despăgubire ar fi prescrisă.

Ordonanța atacată

15 Mai întâi, prin ordonanța atacată, Tribunalul a hotărât că termenul de prescripție începuse să curgă de la momentul la care decizia Comisiei de respingere a ofertei recurentei îi fusese comunicată acesteia, respectiv la 15 septembrie 2004. În această privință, Tribunalul a constatat că respingerea ofertei, iar nu motivarea acestei respingeri, constituia faptul care determina formularea acțiunii în răspundere în materie de achiziții publice și care materializa prejudiciile pretins suferite de ofertantul respins. Deși, desigur, punctele 44, 45 și 48 din Ordonanța Tribunalului din 14 septembrie 2005, Ehcon/Comisia (T-140/04, Rec., p. II-3287), ar putea fi interpretate în sens contrar, astfel cum susține recurenta, acestea nu pot repune în discuție soluția respectivă, ele trebuind să fie citite în contextul lor și urmând ordinea lor logică.

16 A nu permite ca termenul de prescripție a acțiunii în răspundere extracontractuală a Uniunii să înceapă să curgă cât timp partea care se pretinde vătămată nu a dobândit convingerea personală că a suferit un prejudiciu are drept consecință faptul că momentul la care se stinge dreptul de a exercita respectiva acțiune variază în funcție de percepția individuală pe care ar putea să o aibă fiecare parte cu privire la realitatea prejudiciului, ceea ce intră în contradicție cu cerința securității juridice.

17 În această privință, ar trebui, în plus, să se observe că ar reieși dintr-o scrisoare trimisă grefei Tribunalului de recurentă că aceasta considera că comportamentul ilegal al Comisiei s-a manifestat de la trimiterea scrisorii din 15 septembrie 2004 de comunicare a respingerii ofertei, întrucât ar fi determinat implicit începerea curgerii termenului de prescripție de la această dată.

18 Astfel, termenul de prescripție de cinci ani ar fi expirat la 15 septembrie 2009.

19 Apoi, Tribunalul a hotărât că acest termen de prescripție nu era prelungit de termenul pentru considerente de distanță prevăzut la articolul 102 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului. Acest termen ar privi doar termenele procedurale, iar nu termenul de prescripție prevăzut la articolul 46 din Statutul Curții, a cărui curgere ar determina prescrierea acțiunii în răspundere extracontractuală [a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 11 ianuarie 2002, Biret și Cie/Consiliul, T-210/00, Rec., p. II-47, punctele 19 și 45, și Hotărârea Tribunalului din 21 aprilie 2005, Holcim (Deutschland)/Comisia, T-28/03, Rec., p. II-1357, punctul 74, precum și Ordonanța Tribunalului din 19 mai 2008, Transport Schiocchet – Excursions/Comisia, T-220/07, punctele 15 și 35, și Ordonanța Tribunalului din 16 decembrie 2009, Cattin/Comisia, T-194/08, punctele 61 și 65].

20 Aceste două tipuri de termene ar fi diferite prin natura lor, ceea ce s-ar putea deduce din jurisprudență. Termenele procedurale, precum termenele de introducere a acțiunii, ar fi de ordine publică, iar nu la dispoziția părților și a instanței. În schimb, instanța nu ar putea invoca din oficiu motivul întemeiat pe prescrierea acțiunii în răspundere. În plus, articolul 46 din Statutul Curții nu ar distinge, pentru calcularea termenului de prescripție, în funcție de faptul dacă cauza întreruperii acestui termen decurge din introducerea unei acțiuni sau din prezentarea unei cereri prealabile.

21 Or, aplicarea termenului procedural prevăzut la articolul 102 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului ar avea drept consecință faptul că prescripția s-ar împlini la sfârșitul unei durate diferite în funcție de aspectul dacă partea prejudiciată ar fi ales să se adreseze direct instanței Uniunii sau ar fi ales să se adreseze în prealabil instituției competente. O astfel de diferență, care nu este prevăzută la articolul 46 din Statutul Curții, ar face ca împlinirea termenului de prescripție să depindă de un factor care nu este obiectiv și ar avea, în plus, drept consecință încurajarea soluționării litigiilor mai curând pe cale contencioasă decât pe cale amiabilă.

22 Faptul că Tribunalul, în Hotărârea din 14 septembrie 1995, Lefebvre și alții/Comisia (T-571/93, Rec., p. II-2379, punctul 26), a hotărât că, în cadrul prescripției acțiunilor împotriva Uniunii în materia răspunderii extracontractuale, trebuia avut în vedere termenul pentru considerente de distanță nu ar repune în discuție această concluzie, întrucât hotărârea respectivă a rămas un caz izolat.

23 În sfârșit, Tribunalul a dedus de aici că acțiunea în răspundere extracontractuală cu care era sesizat era prescrisă în ceea ce privește prejudiciile pretinse, întrucât a fost introdusă la mai mult de cinci ani de la producerea faptelor care au stat la baza ei, în sensul articolului 46 din Statutul Curții, fără să fie necesară examinarea celorlalte motive și argumente invocate de părți, inclusiv cel întemeiat pe existența unui caz fortuit sau a unui caz de forță majoră.

24 În ceea ce privește cererea recurentei de reparare a prejudiciului rezultat din pierderea șansei de a obține contracte ulterioare, Tribunalul a considerat că aceasta era în mod vădit nefondată, fără să fie necesar să se pronunțe cu privire la admisibilitatea sa.

Concluziile părților

25 Evropaïki Dynamiki solicită Curții:

— anularea ordonanței atacate;

— respingerea în totalitate a excepției de inadmisibilitate invocate de Comisie;

— trimiterea cauzei spre rejudecare Tribunalului pentru ca acesta să se pronunțe cu privire la fondul cauzei și

— obligarea Comisiei la plata tuturor cheltuielilor de judecată efectuate la cele două instanțe, chiar în ipoteza în care respinge recursul.

26 Comisia solicită Curții:

— respingerea recursului și

— obligarea recurentei la plata cheltuielilor de judecată efectuate la cele două instanțe.

Cu privire la recurs

27 În susținerea recursului, Evropaïki Dynamiki invocă patru motive întemeiate pe erori de drept săvârșite de Tribunal. Primul și al patrulea motiv sunt întemeiate pe o interpretare eronată a articolului 46 din Statutul Curții și, respectiv, a articolului 102 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului coroborat cu articolul 46 menționat anterior. Al doilea și al treilea motiv sunt întemeiate pe o încălcare a principiilor egalității de tratament și securității juridice.

Cu privire la al patrulea motiv

Argumentele părților

28 Prin intermediul celui de al patrulea motiv, care trebuie analizat în primul rând, Evropaïki Dynamiki susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept, întrucât a hotărât că termenul de prescripție începuse să curgă de la momentul la care decizia de respingere a ofertei sale i-a fost comunicată, și anume la 15 septembrie 2004. Contrar celor hotărâte de Tribunal în ordonanța atacată, acesta ar fi considerat, în Ordonanța Ehcon/Comisia, citată anterior, că termenul de prescripție începea să curgă din momentul în care ofertantul luase la cunoștință în mod efectiv motivele respingerii ofertei sale. Potrivit Evropaïki Dynamiki, un ofertant este în măsură să aprecieze legalitatea procedurii de atribuire a contractului numai după ce motivele deciziei Comisiei de respingere a ofertei sale i-au fost comunicate.

29 În speță, aceasta nu ar fi primit motivarea deciziei Comisiei decât între 20 și 23 octombrie 2004, astfel încât termenul de prescripție ar fi început să curgă la 23 octombrie 2004.

30 Comisia consideră că Tribunalul nu a săvârșit nicio eroare de drept când a hotărât că termenul de prescripție începuse să curgă la 15 septembrie 2004. Astfel cum ar reieși din ordonanța atacată, Evropaïki Dynamiki ar fi admis în mod implicit că această dată era punctul de plecare al termenului respectiv.

31 În subsidiar, Comisia arată că analiza Tribunalului cu privire la punctul de plecare al termenului menționat este în orice caz corectă.

Aprecierea Curții

32 Potrivit articolului 46 din Statutul Curții, acțiunile formulate împotriva Uniunii în materie de răspundere extracontractuală se prescriu după cinci ani de la producerea faptului care a stat la baza lor.

33 Termenul de prescripție astfel prevăzut a fost stabilit ținând seama, în special, de timpul necesar părții pretins vătămate pentru a aduna informații corespunzătoare în vederea formulării unei eventuale acțiuni și pentru a verifica faptele susceptibile de a fi invocate în susținerea acestei acțiuni (Ordonanța din 18 iulie 2002, Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi/Comisia, C-136/01 P, Rec., p. I-6565, punctul 28).

34 Potrivit unei jurisprudențe constante, acest termen începe să curgă atunci când sunt îndeplinite condițiile prevăzute pentru obligația de despăgubire, în special atunci când prejudiciul care trebuie reparat s-a materializat [Hotărârea din 27 ianuarie 1982, Birra Wührer și alții/Consiliul și Comisia, 256/80, 257/80, 265/80, 267/80 și 5/81, Rec., p. 85, punctul 10, Hotărârea din 19 aprilie 2007, Holcim (Deutschland)/Comisia, C-282/05 P, Rep., p. I-2941, punctul 29, precum și Hotărârea din 17 iulie 2008, Comisia/Cantina sociale di Dolianova și alții, C-51/05 P, Rep., p. I-5341, punctul 54].

35 Desigur, articolul 46 din Statutul Curții trebuie să fie interpretat în sensul că nu se poate invoca prescripția împotriva victimei unui prejudiciu care nu ar fi putut lua cunoștință de faptul cauzator al acestui prejudiciu decât la o dată tardivă și care nu ar fi putut dispune, astfel, de un termen rezonabil pentru a-și formula acțiunea sau cererea înaintea expirării termenului de prescripție (Hotărârea din 7 noiembrie 1985, Adams/Comisia, 145/83, Rec., p. 3539, punctul 50).

36 Totuși, condițiile de care depinde nașterea obligației de a repara prejudiciile menționate la articolul 340 al doilea paragraf TFUE și, astfel, normele care reglementează prescripția acțiunilor având ca obiect repararea acestor prejudicii nu se pot întemeia decât pe criterii strict obiective (Hotărârea Comisia/Cantina sociale di Dolianova și alții, citată anterior, punctul 59).

37 Astfel, cunoașterea exactă și detaliată a faptelor cauzei nu figurează printre elementele care trebuie întrunite pentru a se declanșa curgerea termenului de prescripție (Ordonanța Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi/Comisia, citată anterior, punctul 31, și Hotărârea Comisia/Cantina sociale di Dolianova și alții, citată anterior, punctul 61). De asemenea, aprecierea subiectivă cu privire la realitatea prejudiciului de către victima acestuia nu poate fi luată în considerare pentru a se stabili data la care începe să curgă termenul de prescripție a acțiunii în răspundere extracontractuală a Uniunii (Hotărârea Comisia/Cantina sociale di Dolianova și alții, citată anterior, punctul 61).

38 În cazul litigiilor născute din acte individuale, termenul de prescripție începe să curgă atunci când decizia și-a produs efectele față de persoanele pe care le vizează [Hotărârea Curții Holcim (Deutschland)/Comisia, citată anterior, punctul 30, și Hotărârea Curții din 11 iunie 2009, Transports Schiocchet – Excursions/Comisia, C-335/08 P, punctul 33].

39 În speță, cererea de reparare formulată de Evropaïki Dynamiki este întemeiată pe respingerea ofertei pe care aceasta a prezentat-o în urma unei cereri de ofertă a Comisiei.

40 Într-un asemenea caz, astfel cum a constatat în mod întemeiat Tribunalul în ordonanța atacată fără ca Evropaïki Dynamiki să fi contestat, decizia autorității contractante de respingere a ofertei prezentate constituie faptul cauzator de prejudicii susceptibil să atragă răspunderea extracontractuală a acestei autorități. Efectele cauzatoare de prejudicii ale unei astfel de decizii se produc în privința ofertantului în cauză de la momentul respingerii ofertei sale. Astfel, luarea la cunoștință a unei astfel de decizii de către ofertant trebuie, în principiu, să se considere că declanșează termenul de prescripție, iar nu luarea la cunoștință a motivării aferente.

41 În aceste condiții și având în vedere cele constatate la punctele 36 și 37 din prezenta hotărâre, trebuie să se considere că termenul de prescripție a început să curgă în ziua în care Evropaïki Dynamiki a primit scrisoarea Comisiei prin care aceasta a informat-o că oferta sa nu a fost reținută, și anume la 15 septembrie 2004. În această privință, nu este relevant faptul că recurenta a primit, la o dată ulterioară, informații suplimentare privind motivele respingerii ofertei sale.

42 În acest context, nu este relevant nici faptul că Decizia din 15 septembrie 2004 a fost anulată la 10 septembrie 2008 prin Hotărârea Tribunalului Evropaïki Dynamiki/Comisia, citată anterior, pentru nemotivare. Astfel, constatarea printr-o hotărâre judecătorească a comportamentului nelegal al Uniunii nu prezintă importanță în ceea ce privește începutul termenului de prescripție [Hotărârea Curții Holcim (Deutschland)/Comisia, citată anterior, punctul 31].

43 În orice caz, Evropaïki Dynamiki nu a susținut că nu ar fi putut să dispună de un termen rezonabil pentru a-și prezenta acțiunea sau cererea înainte de expirarea termenului de prescripție din cauza faptului că acesta din urmă a început să curgă de la momentul luării la cunoștință a deciziei Comisiei de respingere a ofertei sale sau din cauza nemotivării acestei decizii.

44 În aceste condiții, trebuie să se concluzioneze că Tribunalul a hotărât în mod întemeiat că termenul de prescripție a început să curgă la 15 septembrie 2004 și cel de al patrulea motiv trebuie respins ca nefondat.

Cu privire la primul motiv

Argumentele părților

45 Prin intermediul primului motiv, Evropaïki Dynamiki arată că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept, întrucât a hotărât că articolul 102 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, care prevede un termen pentru considerente de distanță, nu se aplică termenului de prescripție prevăzut la articolul 46 din Statutul Curții. Evropaïki Dynamiki apreciază că termenul pentru considerente de distanță se aplică tuturor termenelor de introducere a acțiunii sau de depunere a actelor de procedură. Distincția operată de Tribunal între „termen procedural” și „termen de prescripție” nu și-ar găsi temei nici în modul de redactare a acestor dispoziții, nici în jurisprudență.

46 Jurisprudența pe care ar fi citat-o Tribunalul în susținerea tezei sale, potrivit căreia articolul 102 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului nu se aplică termenului de prescripție, nu ar viza decât termenele procedurale, iar nu termenul de prescripție prevăzut la articolul 46 din Statutul Curții. Dimpotrivă, Tribunalul ar fi recunoscut în mod expres, la punctul 26 din Hotărârea Lefebvre și alții/Comisia, citată anterior, că articolele 101-103 din Regulamentul de procedură al Tribunalului se aplică în cauzele privind răspunderea extracontractuală și, astfel, termenului de prescripție.

47 Potrivit Comisiei, Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept, întrucât a apreciat că termenul pentru considerente de distanță nu este aplicabil termenului de prescripție, acesta din urmă având un caracter *sui generis*. Atât Curtea, cât și Tribunalul ar fi hotărât că o acțiune în despăgubire este prescrisă atunci când este introdusă la cinci ani după data survenirii prejudiciului. Hotărârea Lefebvre și alții/Comisia, citată anterior, ar fi în decalaj cu jurisprudența ulterioară și nu ar putea fi invocată din cauza faptului că nu abordează în mod expres aspectul dacă termenul pentru considerente de distanță era aplicabil.

Aprecierea Curții

48 În temeiul articolului 102 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, termenul pentru considerente de distanță se aplică termenelor procedurale și are rolul de a ține seama de dificultățile cu care se confruntă părțile din cauza distanței mai mari sau mai mici la care se află față de sediul Curții (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 iunie 1994, Comisia/BASF și alții, C-137/92 P, Rec., p. I-2555, punctul 40).

49 Termenul de prescripție prevăzut la articolul 46 alineatul (1) din Statutul Curții nu constituie totuși un termen procedural. Aceste două termene sunt, astfel cum a constatat în mod întemeiat Tribunalul, diferite prin natura lor.

50 Termenele procedurale au fost instituite pentru a asigura buna administrare a justiției, claritatea și securitatea situațiilor juridice (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 iulie 1984, Moussis/Comisia, 227/83, Rec., p. 3133, punctul 12, și Hotărârea din 7 mai 1986, Barcella și alții/Comisia, 191/84, Rec., p. 1541, punctul 12). Astfel, în special termenele de introducere a acțiunii, precum cel prevăzut la articolul 263 al șaselea paragraf TFUE, și termenele de introducere a recursului, precum cel prevăzut la articolul 56 primul paragraf din Statutul Curții, urmăresc să asigure că deciziile administrative și jurisdicționale dobândesc caracter definitiv și să protejeze astfel interese publice. În consecință, termenele procedurale sunt termene de ordine publică și nu sunt, prin urmare, nici la dispoziția părților, nici a instanței, respectarea lor trebuind să fie examinată din oficiu de instanța Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 23 ianuarie 1997, Coen, C-246/95, Rec., p. I-403, punctul 21 și jurisprudența citată).

51 În schimb, Curtea a statuat deja că respectarea termenului de prescripție nu poate fi examinată din oficiu de instanța Uniunii, ci trebuie să fie invocată de partea interesată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 mai 1989, Roquette frères/Comisia, 20/88, Rec., p. 1553, punctul 12).

52 Astfel, spre deosebire de termenele procedurale, termenul de prescripție în cauză, întrucât determină stingerea acțiunii în justiție, se raportează la dreptul material, deoarece afectează exercitarea unui drept subiectiv pe care persoana în cauză nu îl mai poate invoca efectiv în justiție.

53 În plus, termenul de prescripție prevăzut la articolul 46 alineatul (1) din Statutul Curții are ca funcție în special, pe de o parte, să asigure protecția drepturilor persoanei prejudiciate, aceasta trebuind să dispună de suficient timp pentru a strânge informații relevante în vederea unei eventuale acțiuni, și, pe de altă parte, să evite ca persoana prejudiciată să poată întârzia pe o perioadă nedeterminată exercitarea dreptului său la despăgubiri. În consecință, acest termen protejează, în definitiv, persoana prejudiciată și persoana care răspunde pentru prejudiciu.

54 Prescripția constituie, așadar, o cauză de inadmisibilitate care, spre deosebire de termenele procedurale, nu este de ordine publică, ci stinge acțiunea în răspundere numai la cererea pârâtului.

55 În acest scop, articolul 46 alineatul (1) din Statutul Curții stabilește în prima sa teză durata termenului de prescripție. Cea de a doua teză a acestei dispoziții prevede evenimentele care determină întreruperea termenului menționat, respectiv acțiunea în despăgubire introdusă la Curte prin care se invocă răspunderea extracontractuală a Uniunii sau cererea prealabilă adresată instituției competente a Uniunii. Deși, desigur, această a doua teză indică efectele procedurale ale evenimentelor care întrerup termenul de prescripție pe care le enumeră, printre care figurează, în special, un act de procedură, ea nu urmărește să impună părții prejudiciate un termen de introducere a acțiunii și, astfel, un termen procedural, aceasta putând de asemenea întrerupe termenul de prescripție prevăzut la articolul 46 alineatul (1) prima teză din Statutul Curții printr-o cerere prealabilă adresată instituției competente a Uniunii.

56 În plus, calcularea termenului de prescripție nu poate, conform jurisprudenței citate la punctul 36 din prezenta hotărâre, să fie întemeiată decât pe criterii strict obiective, după cum a constatat în mod întemeiat Tribunalul, și nici să difere în funcție de faptul dacă întreruperea acestui termen este determinată de introducerea unei acțiuni sau de prezentarea unei cereri prealabile. Aplicarea termenului pentru considerente de distanță termenului de prescripție ar avea drept consecință că prescripția s-ar împlini la sfârșitul unei durate diferite în funcție de aspectul dacă partea prejudiciată a ales să introducă o acțiune la Tribunal sau să adreseze o cerere prealabilă instituției competente a Uniunii, ceea ce ar fi în contradicție cu cerința securității juridice care este necesară pentru aplicarea termenelor de prescripție (Hotărârea Comisia/Cantina sociale di Dolianova și alții, citată anterior, punctul 60).

57 În ceea ce privește incidența eventuală a punctului 26 din Hotărârea Lefebvre și alții/Comisia, citată anterior și invocată de Evropaïki Dynamiki în susținerea primului motiv, trebuie să se arate că, deși în această hotărâre Tribunalul a aplicat termenul pentru considerente de distanță pentru a ajunge la concluzia că acțiunea în cauză era admisibilă, această aplicare nu a fost însoțită de nicio motivare de natură să influențeze aprecierea care precedă.

58 În sfârșit, trebuie constatat că durata termenului de prescripție prevăzut la articolul 46 alineatul (1) din Statutul Curții nu este comparabilă cu cea a termenelor pentru introducerea unei acțiuni sau a unui recurs, astfel încât nu se poate susține că aplicarea termenului pentru considerente de distanță acestui termen de prescripție este necesară pentru a asigura exercitarea efectivă a dreptului la despăgubiri prevăzut la articolul 340 al doilea paragraf TFUE.

59 În aceste condiții, Tribunalul nu a săvârșit nicio eroare de drept atunci când a hotărât că articolul 102 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului nu se aplică termenului de prescripție prevăzut la articolul 46 alineatul (1) din Statutul Curții. Prin urmare, cel dintâi motiv trebuie să fie respins ca nefondat.

Cu privire la al doilea și la al treilea motiv

Argumentele părților

60 Prin intermediul celui de al doilea și al celui de al treilea motiv, Evropaïki Dynamiki arată că, întrucât a considerat că articolul 102 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului nu se aplica articolului 46 din Statutul Curții, Tribunalul a încălcat principiile egalității de tratament și securității juridice.

61 Atât timp cât articolul 102 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului rămâne în vigoare, Tribunalul ar fi obligat să îl aplice în mod uniform. Deși dificultățile pe care le întâmpină particularii sau statele membre pentru a respecta termenele ar fi astăzi mult mai mici decât la momentul la care a fost introdus termenul pentru considerente de distanță, eliminarea termenului pentru considerente de distanță ar încălca totuși principiul egalității de tratament între părțile și avocații stabiliți în Luxemburg și cei stabiliți în alte state membre.

62 În ceea ce privește principiul securității juridice, întrucât relația dintre articolul 46 din Statutul Curții și articolul 102 din Regulamentul de procedură al Tribunalului nu este precizată în textele de procedură în cauză, o schimbare în aplicarea articolului 102 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului nu ar putea fi efectuată decât printr-o modificare a regulamentelor de procedură, iar nu printr-o ordonanță de interpretare a Tribunalului.

63 Potrivit Comisiei, aceste motive sunt neîntemeiate având în vedere argumentele invocate cu privire la primul motiv.

Aprecierea Curții

64 Prin intermediul celui de al doilea și al celui de al treilea motiv, Evropaïki Dynamiki urmărește, în esență, să demonstreze că Tribunalul ar fi trebuit să aplice în speță termenul pentru considerente de distanță prevăzut la articolul 102 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului.

65 În această privință, trebuie să se constate că aplicabilitatea în speță a articolului 102 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului depinde, în conformitate cu cele constatate la punctul 48 din prezenta hotărâre, numai de aspectul dacă termenul de prescripție, prevăzut la articolul 46 din Statutul Curții, trebuie sau nu trebuie să fie calificat drept termen procedural.

66 În conformitate cu cele constatate la punctul 49 din prezenta hotărâre, termenul de prescripție nu constituie un termen procedural.

67 În aceste condiții, al doilea și al treilea motiv, întemeiate pe o încălcare a principiului egalității de tratament și, respectiv, a principiului securității juridice, trebuie să fie respinse ca nefondate.

68 Rezultă din tot ceea ce precedă că, întrucât niciunul dintre motivele invocate de recurentă nu a fost primit, recursul trebuie să fie respins în întregime.

Cu privire la cheltuielile de judecată

69 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a solicitat obligarea Evropaïki Dynamiki la plata cheltuielilor de judecată, iar Evropaïki Dynamiki a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară și hotărăște:

1) Respinge recursul.

2) Obligă Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE la plata cheltuielilor de judecată.

Semnături